

Varijacije Bore Pavlovića

(VELESAJAM, izdanje DHK, 1955)

*Ja pričam o oblicima svoga bića,
o Pavloviću Bori*

B. Pavlović: Trešnjevka

Boro Pavlović, 33-godišnji zagrebački pesnik, dosad je objavio 22 zbirke stihova, koje do nas, sem poslednje, u glavnom nisu došle. Tek u ediciji DHK Mala biblioteka, u društvu sa Vjekoslavom Majerom, Vesnom Parun, Zlatkom Tomićićem, Josipom Pupačićem te Miroslavom Slavkom Madžerom preteftavljaju nam se i Boro Pavlović svojim VELESAJMOM. Po bizarnosti dobar drug Vjekoslava Majera, ali mladiji, drugeći i svoj.

Boro Pavlović je posve originalna pojava u našem pesništvu. Ne zbog svojih vertikl i bizarnosti, ne zbog satiričnog duha i virtuoznog plesa sa rečima, tim osobenostima njegove poezije, ali po prožimanju svih tih komponenata da, ponajviše, međutim, po svojim razrešenjima svih životnih pitanja i stalnoj prisutnosti vredrine u potrazi za smisrom trajanja, po svojoj optimističkoj nedoumici i jednim pitomim razdolzanim očima, koje u kontaktu sa životom, na Trešnjevcu, u društvu sa Posavcom ili zagonskim čovekom, pred blagajnom ili sa petljenjem na krovu ili ribicom na velesajmu, ostaju svugde i svakad nezabrinute, bezazlene i pametne.

Čudnovat naizgled, i satiričan i zamisljen i spokojan, govori o životu šaleći se:

*Varaš se Start! Nema ti sreće
veće od nestanka, od nestajanja. (Katkad)*

*Mislim, od misli na smrt
da mi nema sretnije vrijesti. (Tijelo)*

*Večer nešto sluti. Ja se nečeg bojam:
Da ne rastu oni to nad mojim grobom (Borik)*

*...eto se jesenja,
po tko zna koji put,
Tebi
zemljice
vracam,
sav rasplakan i nadahnut. (Velesajam)*

Nezamisljen pod crnom maslinom, čas satirika, čas svirac tužaljike, uvek toplo prisutan u životu, razume ne samo četvrtog, nego i petog i stotog i

*MRAVA
a druge od tuge
čekaju
sretne
u rovu
uz crnu raž*

*I SAMOUBICE
Ukradoše mi gorski zrak koji sam disao
Još bi mi ukrali i moju smrt da nisam otišao.*

*I PETLIĆA NA KROVU
Podžem krila. Muči me lijet
Želim se ljetiti, tući.
A stojim vazdan razapet
Proklet na ukletim tlima.*

I ribicu na VELESAJMU

*Ribice
koje čekaju
pohvalnu ruku
dragana
i dirljivi dah
tišine,
pa leptirice prah
na konjčku violine.*

Osvetljenje života Bore Pavlovića, dato kroz motivsku jednostavnost, a bogatstvo asocijacija, izvorno je. Jednostavan i retrospektivan, Boro Pavlović njemu svojstvenom vedrošću otkriva životno trajanje svih stvari, tražeći jednu illoziju (i sasvim skrivenu i sasvim vidljivu) kad iznalazi smeh za svaku večnu bojkinju, opravdanja i spokojsvo pred svim tegobama života.

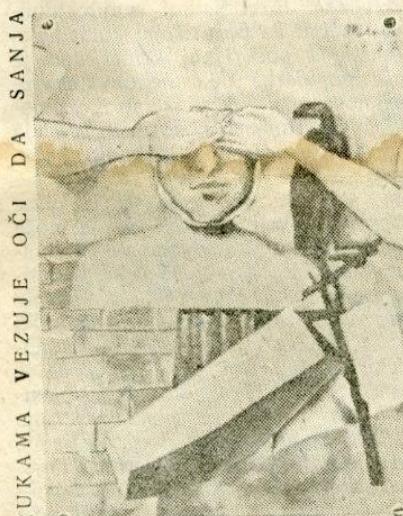
Radost umiranja i radost življenja i radost svake stvari. Radost nad mukom, nad kleptom, dobročudan osmeh pred nespokojsvom. To je Boro Pavlović.

Duboko lirična, neobična, istkana iz jednog sna, dečaci bezazlenog i ljudski pametnog i pesnički vidovitog, poezija Bore Pavlovića je draganje nad mukama svakodnevnog života. Iza te potke krije se jedno mnogo šire osvetljenje života kao smisla. Pitanje spokojsvstva.

Boro Pavlović je pesnik oblikovalac. Općenjen rečima, on iznalazi asocijacije koje će prvo biti zamisao široko, neočekivano, začudjujuće odrediti. Ponekad javi se nesigurnost: ponegdje je vodilja: igra sa muzikalnošću reči. Tada je izraz, uslovljen muzikalnošću, podređen konstrukciji, sputan, te uspeva jedino da stvari šaroliku atmosferu jezičkih bizarnosti, koje se zaborave u sebi samoj;

*Tri devojke mlade
napile se limunade...
Djeca susrela jednog medu na ledu
koji pozdravlja djeđu (Pokrajina)*

Ali ta igra rečima prisutna u pesmi Pokrajina kao da je oduška Bori Pavloviću. Radost jedne igre. Spomenut je da bi naglasio opasnost takve igre. Boro Pavlović joj se u glavnom nije podao. Nije poklonio misao igri. Pesme Bore Pavlovića, i motivski i leksički

Sve što se ponekad dešava

*Budi obična ako želiš
ili budi kao tama...
Budi makar kao ona trojica
sa licima nedovršenim,
Nešto nailik na nož i na
sve užvike zajedno
Sve što može i što ne može
da se upamt.*

*Jer sigurna si da ćeš
nešto da budeš;
Misliš li da su oči krive
varaš se onda.
To je ono što se čita
iz domina, možda,
Možda iz karata —
ako postoje takve.*

*Jer s'gurna si da je nešto
nepromenljivo
— A vode teku nekuda
i kad su najzeljenije —
Jer sigurna si da ništa nije
najneobičnije,
Pa onda ako obična budeš
reći ćeš „Opraštam“*

*Budi obična ako želiš
ili budi kao tama...
Ništa je to ako se podje
pa se vrati;
Ja znam da negde ipak
nešto neobično postoji
A oči nisu ti krive
ako sve čitaš suprotno.*

Saša Dragić

Latalica

*Tek što se radio čovek
Izrekoše mu nepovratnu presudu
Ko beše tako surov sudbina, možda ljudi?*

*Zar ga pogubiše?
Ne još gore
Nazvaše ga „Latalica“
I osudiše da jednak luta*

*U snu i na javi ja sad lutam
Prijatelji mi se rugaju
Nazivajući me zanesenjak, sanjalica
Luda.*

*Dok ja večiti putnik
Nemilice lutam
Tražeći — „Coveka“ — u čoveku.*

Ileana Čura

Mit

*I
Miran u svojoj jami,
u jamama moždanih krivalja —
zakon!
Slučajno izglasan od asocijacija prljavih.*

II

*Rušim grede snagom shvatljivih dubina
sa pučine duše
duše — koja i talasanje trave,
objašnjava mojim postojanjem.
Ne nisam tiger vrebajući
Ja sam znak čekanja,
u senči snevnih arabeska.*

Emil Meza

Vladimir MILARIĆ